

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Херсонський державний університет
Освітня програма	24224 Філологія (германські мови та літератури (переклад включно)), перша - німецька
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	035 Філологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

23.12.2020 р.

Справа № 1162/АС-20

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 03 "Гуманітарні науки" у складі:

Ігор Лиман – головуєчий,
Шабанова Юлія Олександрівна,
Снитко Олена Степанівна,
Серебрянська Ірина Миколаївна,
Попович Василь Михайлович,
Півненко Володимир Юрійович,
Олена Сминтина,
Олена Колесник,
Олена Александрова,
Мойсієнко Віктор Михайлович,
Луцак Світлана Миколаївна,
Єсипенко Надія Григорівна,
Дейнеко Іван Андрійович,
Гуз Анатолій Михайлович,
Виткалов Сергій Володимирович,

за участі запрошених осіб:

Керівник ЗВО - Співаковський Олександр Володимирович – представник ЗВО,
Ковбасюк Лариса Анатоліївна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Херсонський державний університет
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	24224
Назва ОП	Філологія (германські мови та літератури (переклад включно)), перша - німецька
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.043 германські мови та літератури (переклад включно), перша - німецька
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Мета ОП чітко сформульована, її досягнення передбачає підготовку фахівців, здатних здійснювати дослідження, перекладацьку діяльність, організувати успішну комунікацію, виконувати професійні обов'язки освітнього характеру. Визначена мета ОП відповідає місії ХДУ, сформульованій в «Студентському путівнику 2019–2020» (<https://cutt.ly/AgLa7Q6>, с. 9).

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

У результаті співбесіди ЕГ із зацікавленими сторонами виявлено, що думка стейкхолдерів врахована під час осмислення досяжності ПРН, зокрема тих, що формуються вибірковими блоками ОК. Під час співбесід зі здобувачами та роботодавцями з'ясовано, що основною формою залучення їх до вдосконалення ПРН ОП була участь у засіданнях кафедр. При цьому цілі ОП у новій редакції не зазнали змін, тому рекомендуємо обговорювати цілі ОПП зі стейкхолдерами.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Підготовка перекладачів у ХДУ здійснюється вже 10 років. Випускники працевлаштовуються на різноманітних підприємствах, а також у фондах, музеях, ЗВО. Усе це вплинуло на формулювання ПРН та вибір ОК та ВК. Також ПРН відображають урахування досвіду аналогічних вітчизняних ОП та досвід закордонних ЗВО. Звертаємо увагу, що цілі ОПП можуть змінюватися залежно від тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці й регіонального контексту, що варто відображати при перегляді ОПП.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій

для відповідного кваліфікаційного рівня

ОП загалом дозволяє досягти ПРН, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія для другого (магістерського рівня) (Наказ №871 від 20.06.2019). Зіставлення ПРН в ОП і Стандарті засвідчують, що ПРН 1–17 відповідають Стандарту. Їхнє досягнення забезпечується всіма обов'язковими ОК.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Зміст ОП має чітку структуру: розподіл ОК за курсами та семестрами; циклами загальної та професійної підготовки. ОК складають взаємопов'язану систему, що відображено в структурно-логічній схемі ОП. У сукупності ОК спрямовані на досягнення як цілі ОП, так і ПРН.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Аналіз РПНД ОК дає підстави стверджувати, що ОП відповідає предметній області спеціальності 035 «Філологія». Це підтверджується нормативними ОК та дисциплінами вільного вибору здобувачів (цикл професійної підготовки).

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

ОПП передбачено право здобувачів вищої освіти на вибір навчальних дисциплін – 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС, що відповідає п. 15 ч. 1 ст. 62 ЗУ «Про вищу освіту». В додатку до ОПП 2020 р. є список дисциплін для вільного вибору студентів, проте деякі дисципліни, що подано в парному переліку, перекликаються або є тотожними, що певною мірою обмежує реальне формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів (наприклад, "Дисципліна вільного вибору студента 3 – для підсилення фахових компетенцій філолога та поглиблення знань і умінь аналізувати іншомовну художню літературу мовою оригіналу, критичного лінгвістичного аналізу таких текстів та їхня інтерпретація: Лінгвоконцептологія в художньому ракурсі. Лінгвокогнітивні та лінгвосеміотичні особливості дискурсу"; "Дисципліна вільного вибору студента 4 – для підсилення фахових компетенцій філолога та поглиблення знань другої іноземної мови, умінь спілкуватися та навичок професійної комунікації обраною мовою: Загальна теорія другої іноземної мови. Теорія і практика другої іноземної мови."; "Дисципліна вільного вибору студента 5 – для підсилення фахових компетенцій філолога та поглиблення знань і умінь утілювати наукові знання у практичну площину, сприяння розвитку раціонального і творчого мислення: Методологія та організація лінгвістичних досліджень. Теоретико-методичні засади роботи з науковим текстом".

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Структуру і зміст практик визначає «Положення про організацію освітнього процесу в ХДУ» та «Положення про проведення практики студентів ХДУ». Практична підготовка фахівців реалізується через ОК 10 «Виробничу практику», обсягом 12 кредитів (для ОП-19) та переддипломну практику, яка є складовою ОК «Підготовка до атестації та атестація здобувачів вищої освіти». Зіставлення ОП-19 і ОП-20 показує, що кількість кредитів, відведених на виробничу практику, збільшилась до 18. У звіті ЕГ зазначено, що "інтерв'ювання роботодавців засвідчило належну організацію практичної підготовки. Разом з тим узагальнююча таблиця, що відображає результати опитувань, засвідчує, що анкета не містила жодного питання щодо оцінки якості практичної підготовки". Погоджуємося з висновком ЕГ в тому, що гаранту, відділу забезпечення якості освіти варто звернути увагу на необхідність опитування здобувачів щодо практичної підготовки.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

ОПП передбачає набуття соціальних навичок, що відповідають заявленим цілям.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Аналіз РПНД засвідчує, що обсяг ОК у кредитах (від 3 до 5) відповідає передбаченому обсягу навчального матеріалу, запропонованому для опрацювання. Частка самостійної роботи складає від $\frac{1}{3}$ до $\frac{2}{3}$ відповідно для ОК і ВК від загального обсягу навчального часу. Середнє навантаження на тиждень – 22 години. Здобувачі підтвердили, що обсягу навантаження достатньо для досягнення ПРН. Проте у звіті ЕГ зазначається, що НПП не відводять час на підготовку студентів до семінарських і практичних занять.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

у ВІДОМОСТЯХ про самооцінювання освітньої програми зазначено, що підготовка фахівців за дуальною формою освіти не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила вступу здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти на ОПП є чіткими і зрозумілими та не містять дискримінаційних положень.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Зарахування здобувачів на освітню програму проводиться за визначеними умовами, що враховують її особливості: <https://cutt.ly/qgKCqIG>. З 2020 року обов'язковим для вступників, які мають СВО бакалавр, є складання ЄВІ з іноземної мови у формі ЗНО або вступний іспит з іноземної мови на базі університету. Представлена на сайті програма фахового іспиту з англійської мови <https://cutt.ly/lgKCa0A> готується відповідно до основного профілю ОП і спрямована на перевірку базових компетентностей і досягнутих результатів навчання згідно з нормативною складовою ОП (ЗК 1, ЗК 3, ЗК 5, ЗК 6, ЗК 9).

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила визнання результатів навчання, отриманих в іншому ЗВО України, регулюються Положенням про організацію освітнього процесу в ХДУ (<https://cutt.ly/pgKCh6n>), яким передбачена процедура визнання документів. За період навчання здобувачів РВО «Магістр» на ОП «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька» (1 рік 4 місяці) вказані правила не застосовувалися у зв'язку з відсутністю прецеденту.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюються документом «Порядок ХДУ про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті» (<https://cutt.ly/tgKCOdl>). Проте за період навчання здобувачів РВО «Магістр» на ОП «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька» (1 рік 4 місяці) вказані правила не застосовувалися у зв'язку з відсутністю прецеденту.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Навчальний процес у ХДУ реалізується в традиційних формах: навчальні заняття (лекції, семінарські та практичні), практики, контрольні заходи і самостійна робота. Організація навчального процесу за ОП, а також використання форм навчання здійснюються згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в ХДУ (<https://cutt.ly/2gKC6rD>). В умовах пандемії у ЗВО успішно реалізується змішана форма здобуття вищої освіти, що передбачає комбінацію онлайн-технологій з безпосередньою взаємодією викладачів і студентів в аудиторії (здобувачі відзначили, що раз на тиждень мають заняття в лінгафонному кабінеті).

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

У ЗВО використовуються різні шляхи інформування студентів про цілі, зміст і програмні результати навчання, зокрема, наповнюються відповідні ресурси в системі Moodle, розміщуються силабуси на сторінках відповідних кафедр.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП здійснюється кількома шляхами: під час викладання ОК, у межах студентських наукових об'єднань, у форматі проходження переддипломної практики та виконання магістерської роботи. Для апробації наукових досягнень здобувачів функціонує науковий збірник "Магістерські студії».

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Оновлення змісту освітніх компонентів в ОПП відбувається за трьома напрямки: перегляд списку рекомендованої літератури до курсу; використання в освітньому процесу наукових досліджень, опублікованих у провідних фахових виданнях; упровадження в навчальний процес досвіду, отриманого під час міжнародного стажування викладачів.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

ХДУ демонструє увагу до інтернаціоналізації діяльності. Здобувачі ОП, що акредитується не брали участь у міжнародних програмах з об'єктивних причин (пандемія COVID-19), але досвід 2016–2018 років засвідчує систематичні позитивні практики в цьому напрямку.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів ОП визначаються Положенням про силабус (<https://cutt.ly/TgKVHlA>), Порядком оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ХДУ. Розклад контрольних заходів затверджується відповідно до Плану-регламенту ХДУ (<https://cutt.ly/qgKNebN>) та розміщується на електронному ресурсі, дощці оголошень факультету. Необхідна інформація також вчасно і в повному обсязі доноситься до здобувачів через месенджери.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

ОП розроблена відповідно до стандарту вищої освіти України зі спеціальності 035 Філологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ МОН України № 871 від 20.06.2019 р. Форми атестації здобувачів вищої освіти цієї ОП регулюються новою редакцією Положення про кваліфіційну роботу (проект) (<https://cutt.ly/LgKNfaf>), де зазначено, що кваліфікаційна робота (проект) є складовою підсумкової атестації.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу ХДУ», університет керується такими принципами оцінювання результатів оцінювання навчання, як об'єктивність, системність та систематичність, плановість, єдність вимог та методики оцінювання, відкритість, прозорість, доступність та зрозумілість. Порядок звернення здобувачів, розгляд апеляційних скарг, створення апеляційної комісії, вимог до прийняття рішення, а також оформлення результатів розгляду таких заяв регулюються «Порядком оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів у ХДУ». у звіті ЕГ зазначено, що Під час зустрічі зі здобувачами, було з'ясовано, що конфліктних ситуацій щодо незадоволеності чи необ'єктивності оцінювання викладачами виявлено не було.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

У ХДУ наявні всі необхідні документи: «Положення про академічну доброчесність», «Положення про комісію з питань академічної доброчесності» (<https://cutt.ly/3gKMvtx>), «Порядок виявлення та запобігання академічному плагіату в науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти в університеті». За час існування даної ОП випадків порушення академічної доброчесності зі сторони викладачів та здобувачів виявлено не було. Проте з у звіті ЕГ зазначено, що перевірку магістерських робіт на плагіат почали здійснювати тільки в 2019 р.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Викладання на ОП забезпечує професорсько-викладацький склад кафедри німецької та романської філології факультету української й іноземної філології та журналістики. Працівники кафедри за кваліфікацією відповідають профільному напрямку дисциплін, які вони викладають, мають стаж педагогічної роботи у вищих навчальних закладах та досвід практичної роботи. Відповідний рівень кваліфікації дозволяє досягти визначених даною ОНП цілей та програмних результатів навчання.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

У Правилах внутрішнього розпорядку для осіб, які працюють і навчаються у ХДУ (<https://cutt.ly/hgK1FGM>) наведений порядок прийняття і звільнення працівників (науково-педагогічні працівники приймаються на роботу на конкурсній основі з представленням відповідних документів Відділу кадрів). Під час конкурсного відбору враховується професіоналізм викладачів, у чому ЕГ переконалася на резервній зустрічі з деканом факультету.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

У ході спілкування ЕГ з роботодавцями, адміністрацією ЗВО, гарантом та НПП, було підтверджено, що ХДУ залучає стейкхолдерів до організації та перегляду ОПП. Стейкхолдери зазначили, що їх залучали до перегляду ОПП, побажання та рекомендації щодо покращення та вдосконалення ОПП були враховані та запроваджені.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

ЗВО залучає до проведення аудиторних занять не лише вітчизняних теоретиків та практиків у галузі лінгвістики, але й відповідних закордонних спеціалістів. Приклади знаходимо у "Відомостях самооцінювання" і звіті ЕГ.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Університет різними способами сприяє професійному розвитку викладачів. НПП кафедри активно залучаються до міжнародної діяльності. Свідченням цього є їхня участь у програмах академічної мобільності, конференціях, семінарах, майстер-класах, круглих столах у різних ЗВО та наукових установах закордоном. Така діяльність регулюється Положенням про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Відповідно до Правил внутрішнього розпорядку для осіб, які навчаються і працюють у ХДУ (<https://cutt.ly/4gK9jAw>), за зразкове виконання трудових обов'язків, перемоги в конкурсах, новаторство у працях, а також за тривалу і бездоганну роботу та інші досягнення, в Університеті можуть застосовуватися такі заохочення, як оголошення подяки, преміювання, нагородження цінним подарунком, нагородження Почесною грамотою, нагородження пам'ятною адресою, відомчими заохочувальними відзнаками Міністерства освіти і науки України, нагородження нагрудним знаком Почесний професор, почесний знак «Відмінник освіти України». Під час зустрічі ЕГ з фокус-групами було з'ясовано, що Університет видає премії за публікації статей у виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз даних (Scopus, Web of Science).

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Матеріально-технічні ресурси загалом забезпечують досягнення цілей та ПРН. Згідно наданих відеоматеріалів та відповідей учасників фокус-груп, на факультеті є два спеціалізовані комп'ютерні класи (ауд. 472 і 589), оснащені мультимедійним обладнанням; лінгафонний кабінет (ауд. 308), створений у 2009 році, у якому крім комп'ютерної техніки є 4 обладнані спеціалізовані кабінки для синхронного перекладу. Проте кількість спеціалізованих ауд., зокрема, лінгафонний кабінет, не є достатньою, оскільки вони є спільним аудиторним фондом з іншими ОП, які реалізуються на факультеті. Крім того, обладнання лінгафонного кабінету не оновлювалося з початку заснування ауд., а кількість кабінетів для синхронного перекладу не може забезпечити одночасну роботу всієї академічної групи. Побажання щодо оновлення спеціалізованих аудиторій неодноразово звучали під час роботи з фокус-групами.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Доступ здобувачів вищої освіти та викладачів до всіх об'єктів інфраструктури університету та інформаційних ресурсів здійснюється на безоплатній основі: до мережі wi-fi, бібліотечного фонду, спеціалізованих обладнаних аудиторій та лінгафонного кабінету, програмного забезпечення, басейну, спортивного комплексу. Така інформація була підтверджена ЕГ під час зустрічей зі студентами і професорсько-викладацьким складом.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

У звіті ЕГ зазначено, що освітнє середовище ХДУ є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, та в цілому дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

ЗВО створює умови для забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП. Забезпечення різного роду підтримки здійснюється завдяки належній організації якості навчання, викладання, роботи адміністративних і допоміжних підрозділів. Інформаційна підтримка здобувачів здійснюється, головним чином, через сайт університету та факультету, кафедри, а також через соціальні мережі.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

У Правилах прийому в ХДУ зазначається, що у ЗВО створено належні умови для забезпечення осіб з особливими освітніми потребами з метою реалізації права на навчання (<https://cutt.ly/HgK7AS2>). У ЗВО навчальні корпуси обладнані пандусами, головний 8-ми поверховий корпус має спеціальний підйомник та ліфти. Під час онлайн зустрічей було зазначено, що наразі здобувачі з особливими за ОП не навчаються.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В університеті діє Соціально-психологічна служба, функціональне призначення якої – допомоги у вирішенні конфліктних ситуацій. На сторінці служби розташована низка методичних рекомендацій, покликаних допомогти у вирішенні різного роду конфліктних ситуацій. Крім цього існує «Положення про врегулювання конфліктних ситуацій Херсонському державному університеті», у якому прописана процедура вирішення конфліктних ситуацій; «Порядок реагування на випадки булінгу (цькування), сексуальних домагань та дискримінації у ХДУ». У звіті ЕГ зазначено, що найбільш розповсюдженою є практика вирішення конфліктів на рівні індивідуального обговорення або на рівні кафедри. При цьому не було наведено жодного суттєвого випадку конфліктних ситуацій.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду ОП на момент проведення акредитаційної експертизи регламентуються «Положенням про освітню програму», затвердженим наказом № 242-Д від 03.03.2020 і Внутрішньою системою забезпечення якості освіти (ВСЗЯО) Херсонського державного університету. Перегляд ОП відбувається не рідше 1 разу на 2 роки згідно з «Положенням про освітню програму». Зміни та пропозиції обговорюються на засіданнях кафедри, що відображено у протоколах засідань. Як було повідомлено під час онлайн зустрічей ЕГ, такі засідання відбуваються перед початком або в кінці навчального року.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Під час експертизи ЕГ загалом були підтверджені положення самоаналізу акредитованої ОП щодо залучення здобувачів вищої освіти до періодичного перегляду ОП. Зазначені у самозвіті студенти підтвердили, що вони були залучені до перегляду ОП. Загалом студенти зазначили, що проінформовані про те, які існують можливості ініціювання змін до ОП, за якою вони навчаються.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

За ОПП немає практики створення об'єднання, ради чи спілки роботодавців, проте ЕГ встановили, що у індивідуальному порядку роботодавці залучені до процесу перегляду ОПП. Під час проведення експертизи в ході онлайн зустрічей з гарантом та роботодавцями була підтверджена більшість випадків співпраці між кафедрою та роботодавцями щодо залученості останніх у перегляд ОПП.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Працевлаштування випускників є одним із нагальних питань, яке розглядається на радах університету різних рівнів. Згідно з отриманою в ході співбесід ЕГ інформацією, причини успішного чи неуспішного кар'єрного зростання випускників спеціальності аналізуються і беруться до уваги під час перегляду ОПП. Крім того, що сама кафедра німецької та романської філології підтримує тісний зв'язок з випускниками (як з'ясувалося на зустрічах, частина випускників залишилися працювати в університеті), питанням кар'єрного шляху випускників займається Сектор сприяння працевлаштуванню студентів та випускників гуманітарного відділу.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Внутрішнє забезпечення якості ОП керується Положенням про освітню програму, Внутрішньою системою забезпечення якості освіти (ВСЗЯО) ХДУ, Порядком оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, Порядком

опитування учасників освітнього процесу та стейкхолдерів щодо якості освіти та освітнього процесу в ХДУ та іншими нормативними документами, що регламентують моніторинг та процедуру внутрішнього забезпечення якості ОП.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

У результаті аналізу відомостей, наведених у самозвіті та спілкування ЕГ з гарантом з'ясовано, що після проходження попередньої акредитаційної експертизи у 2014 році, було зроблено ряд висновків та пропозицій, які стосувалися якості підготовки фахівців за ОП.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Політика забезпечення якості освітньої діяльності є пріоритетною в ЗВО і поширюється на всі рівні управління, що відзначено у «Положенні про внутрішню систему забезпечення якості». Загальне керівництво процесами внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності здійснює Відділ забезпечення якості освіти, який керується низкою документів.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Нормативні документи, які регламентують повністю освітній процес в ХДУ є доступними за покликанням: <http://www.ksu.ks.ua>. Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюються згідно зі Статутом ХДУ (<https://cutt.ly/zgKKTKV>), погодженого 17.04.2019 р. (Протокол № 1); Колективним договором між ректором та профкомом профспілкової організації співробітників ХДУ на 2016-2020 роки, затвердженого на Конференції трудового колективу (Протокол №1 від 15 червня 2016 р.); Посадовими обов'язками викладачів та співробітників ХДУ (у роздрукованому вигляді представлені на кафедрі та у відділі кадрів); Правилами внутрішнього розпорядку для осіб, які працюють та навчаються у ХДУ (Додаток до Колективного договору № 1); Положенням про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/RgKKmyM>), Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу (<https://cutt.ly/UgKKCoh>) Кодекс академічної доброчесності здобувача вищої освіти ХДУ (<https://cutt.ly/DgKK8op>), Кодекс академічної доброчесності науково-педагогічного працівника ХДУ (<https://cutt.ly/FgKK6sM>).

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Проєкт ОП вчасно публікується на сторінці кафедри для обговорення зі стейкхолдерами: <https://cutt.ly/MgKLoXU>. Там же зазначена адреса електронної пошти, на яку надсилати зауваження і побажання.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Заклад дійсно оприлюднює достовірну та загалом достатню інформацію про освітню програму на загальному вебсайті університету: <https://cutt.ly/JgKZW3S>. Водночас під час зустрічі ЕГ з фокус групою Сервісні структурні підрозділи було виявлено відсутність окремих Силабусів ОК на сайті у зв'язку з оновленням сайту та реорганізаційними структурними змінами (об'єднанням кафедр).

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Рекомендуємо розглянути можливість створення ради стейкхолдерів для систематичного залучення заінтересованих сторін до визначення цілей освітньої програми та програмних результатів навчання. 2. Рекомендуємо при проектуванні ОПП та формулюванні цілей освітньої програми брати до уваги регіональний та галузевий контекст, що визначить, зокрема, унікальність ОПП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Рекомендуємо забезпечити ширшу варіативність вибірових дисциплін в ОПП. 2. Здійснювати опитування здобувачів за ОПП про практичну підготовку в межах освітньої програми. 3. Для відображення фактичного навантаження здобувачів рекомендуємо передбачити години на підготовку до практичних, семінарських занять з ОК, ВК.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рекомендуємо популяризувати серед здобувачів другого (магістерського) рівня навчання за програмами академічної мобільності і отримання знань за допомогою неформальної освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Рекомендуємо продовжувати практику запровадження студентоцентрованого підходу у викладанні дисциплін ОПП. 2. Рекомендуємо оновлювати список рекомендованої літератури в силабусах для відображення сучасного стану розвитку галузі та ознайомлення студентів зі науковими/методичними здобутками викладачів ОПП. 3. Рекомендуємо активніше реалізовувати стратегію ЗВО в інтернаціоналізації в межах ОПП.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рекомендуємо розглянути можливість систематичного опитування здобувачів за ОПП про проведення контрольних заходів та об'єктивність екзаменаторів.

Критерій 6. Людські ресурси

Рекомендуємо віднайти можливість регулярного залучення роботодавців на зустрічі/консультації/аудиторні заняття зі здобувачами вищої освіти за ОПП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендуємо оновити спеціалізовані навчальні аудиторії та програмне забезпечення для якісної підготовки майбутніх фахівців з перекладу.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рекомендуємо при перегляді ОПП оприлюднювати узагальнені зауваження та побажання щодо вдосконалення освітньої програми.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1.Рекомендуємо для всебічного забезпечення якості освіти здобувачів ОПП своєчасно оновлювати інформацію від структурних підрозділів ЗВО та оприлюднювати її на сайті факультету/кафедри. 2.Рекомендуємо віднайти можливість завершити розпочату роботу платформи Особистий кабінет. 3. Рекомендуємо розмістити силабуси до всіх освітніх компонентів ОПП на сайті кафедри.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ЛИМАН ІГОР ІГОРЕВИЧ